

DETALJNI IZVEDBENI NASTAVNI PLAN PREDMETA

Opće informacije		
Naziv predmeta	Nelinearna optimizacija	
Studijski program	Diplomski studij Diskretna matematika i primjene	
Godina	II	
Status predmeta	Izborni	
Web stranica predmeta	Merlin	
Mogućnost izvođenja nastave na engleskom jeziku	Da	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	6
	Broj sati (P+V+S)	30+30+0
Nositelj predmeta	Ime i prezime	dr. sc. Bojan Crnković
	Ured	O-507
	Vrijeme za konzultacije	Po dogovoru
	Telefon	584-685
	e-adresa	bojan.crnkovic@uniri.hr
Suradnik na predmetu	Ime i prezime	Ana Grbac
	Ured	O-526
	Vrijeme za konzultacije	Ponedjeljak 18-19.30
	Telefon	584-660
	e-adresa	abaric@math.uniri.hr

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Matematička optimizacija se nalazi u srži svake računalne potpore odlučivanju, strojnog učenja i razvoja umjetne inteligencije. Ona se primjenjuje u industriji, razvoju softvera i znanstvenog istraživanja. U većini spomenutih primjena funkcija cilja i ograničenja su nelinearne funkcije s velikim brojem varijabli što može biti vrlo zahtjevan problem za rješavanje. Ovaj kolegij nudi teorijsku osnovu, metode i numeričke algoritme za rješavanje takvih optimizacijskih problema.

1.2. Korelativnost i korespondentnost predmeta

Program kolegija Nelinearna optimizacija u korelaciji je s ostalim kolegijima iz primijenjene matematike, posebice s Linearnom algebram, Matematičkom analizom za funkcije više varijabli, Numeričkom analizom i linearnom optimizacijom. Također očekuje se da je student upoznat s osnovama programskog jezika Python.

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

- Nakon odslušanog predmeta i položenog ispita studenti će biti sposobni:
- navesti različite metode nelinearne optimizacije (A2, B3);
- formulirati probleme nelinearne optimizacije i razumjeti pripadne pretpostavke i ograničenja (A6, B6, C6);

- odabrati odgovarajuću metodu za rješavanje problema nelinearne optimizacije koristeći suvremene metode i programe (A7,C7,D6,E7).

1.4. Okvirni sadržaj predmeta

Jednodimenzionalna minimizacija, Trust-region (područje povjerenja), Minimizacija bez ograničenja (metoda najbržeg silaska, Newtonova metoda); gradijentna metoda, linearna i nelinearna metoda najmanjih kvadrata. Uvjeti optimalnosti za optimizacijske probleme s ograničenjima Pregled metoda za probleme s ograničenjima (metode aktivnog skupa, skvencionalno kvadratno programiranje, metoda unutrašnje točke, metode koje koriste kaznene funkcije, filter metode)

1.5. Vrste izvođenja nastave

- predavanja
- seminari i radionice
- vježbe
- e-učenje
- terenska nastava
- praktična nastava
- praktikumska nastava

- samostalni zadaci
- multimedija i mreža
- laboratorijski rad
- projektna nastava
- mentorski rad
- konzultativna nastava
- ostalo

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata i način vrednovanja obveza

Svaki student je obavezan zadovoljiti uvjete za pristupanje završnom ispitu iz kolegija Uvod u numeričku matematiku te položiti završni (usmeni) ispit iz navedenog kolegija.

Završnom ispitu mogu pristupiti oni studenti koji su u svakoj pojedinoj aktivnosti tijekom nastave ostvarili 50% bodova za tu aktivnost i barem 50 bodova ukupno.

Studenti koji tijekom nastave ostvare od 0% do 49,9% ocjenskih bodova koje je bilo moguće steći kroz oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja studenata ocjenjuju se ocjenom F (neuspješan), ne mogu steći ECTS bodove i moraju ponovno upisati predmet. Isto vrijedi i za studente koji u tri ponuđena ispitna roka ne polože završni ispit.

2. SUSTAV OCJENJIVANJA

2.1. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Rad studenata prati se kontinuirano. Njihov rad se vrednuje i ocjenjuje tijekom nastave i na završnom ispitu. Ukupan broj bodova koji student može ostvariti tijekom nastave je maksimalno **70 bodova**. Završni (usmeni) ispit boduje se s maksimalno **30 bodova**.

Aktivno sudjelovanje u nastavi i vježbama vrednuje se kroz **dva kolokvija i više kratkih testova**

- Svaki kolokvij nosi **maksimalno 25 bodova**. Studenti pišu kolokvije u unaprijed dogovorenim terminima. Studenti kolokvije rješavaju samostalno uz upotrebu računala.
- Kratki testovi iz teorije su odnose se na gradivo koje je obrađeno na predavanjima iz kolegija i ukupno nose najviše **20 bodova**.

Završnom ispitu mogu pristupiti oni studenti koji su u svakoj od navedenih aktivnosti tijekom nastave ostvarili barem 50% mogućih bodova.

Cjelovito znanje studenta vrednuje se na završnom (usmenom) ispitu što donosi **najviše 30 bodova** konačne ocjene.

Struktura ocjene: kontinuirana provjera znanja 20%, prvi kolokvij 25% i drugi kolokvij 25% te završni ispit 30%.

2.2. Minimalni uvjeti za pristup ispitu

AKTIVNOST KOJA SE BODUJE	MINIMALNI BROJ BODOVA
1. Kolokvij	12.5
2. Kolokvij	12.5
Kratki testovi (teorija)	10
UKUPNO:	35
OSTALI UVJETI:	

2.3. Formiranje konačne ocjene

Na temelju ukupnog zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave *i na popravnom/završnom ispitu* određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	BODOVI
5 (A)	od 90 do 100 ocjenskih bodova
4 (B)	od 75 do 89,9 ocjenskih bodova
3 (C)	od 60 do 74,9 ocjenskih bodova
2 (D)	od 50 do 59,9 ocjenskih bodova
1 (F)	od 0 do 49,9 ocjenskih bodova

3. LITERATURA

3.1. Obvezna literatura

1. Bertsekas, Dimitri P. *Nonlinear Programming*. 3rd ed. Athena Scientific Press, 1999

3.2. Dodatna literatura

1. Hart, W.E., Laird, C.D., Watson, J.-P., Woodruff, D.L., Hackebeil, G.A., Nicholson, B.L., Sirola, J.D. *Pyomo – Optimization Modeling in Python*, 2017.
2. *Optimization Methods in Finance*, G. Cornuejols and R. Tütüncü, Cambridge University Press. ISBN-10: 0521861705
3. R. Scitovski, K. Sabo, D. Grahovac, *Globalna optimizacija*, Sveučilište u Osijeku, Odjel za matematiku, 2017.

4. DODATNE INFORMACIJE O PREDMETU

4.1. Pohađanje nastave

Ako studenti najavljeno izostanu s neke provjere, imat će priliku pisati jednu aktivnost na kraju semestra.

4.2. Način informiranja studenata

- Svi relevantni podaci i obavijesti o kolegiju bit će objavljeni na stranicama kolegija.
- Osobna odgovornost studenta je biti redovito informiran.

4.3. Ostale relevantene informacije

- Od studenata se očekuje visok stupanj samostalnosti i odgovornosti u radu. Tijekom rada na kolegiju poticat će se poučavanje usmjereno studentu i aktivni pristup učenju.
- Kopije svojih radova studenti trebaju zadržati dok ne polože završni ispit iz kolegija.
- Za uspješan rad na kolegiju od studenta se očekuje poznavanje engleskog jezika (čitanje i razumijevanje teksta na engleskom jeziku).

4.4. Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta održane nastave prati se u skladu s aktima Odjela za matematiku i Sveučilišta u Rijeci. U zadnjem tjednu nastave tekućega semestra provodit će se anonimna anketa u kojoj će studenti evaluirati kvalitetu održane nastave iz ovog predmeta. Na kraju semestra provest će se analiza uspješnosti studenata na održanim ispitima iz ovog predmeta.

4.5. Ispitni rokovi

Zimski	2.2.2023. 20.2.2023.
Proletni izvanredni	16.3.2023.
Ljetni	-
Jesenski izvanredni	-

5. RASPORED IZVOĐENJA NASTAVE I ODRŽAVANJA KOLOKVIJA U AKADEMSKOJ GODINI 2022./2023.

DATUM	VRIJEME	VRSTA NASTAVE	NAZIV TEME	GRUPA	PROSTORIJA
04.10.22	14:15 – 15:45	P	Osnovni pojmovi	Svi	O-334
06.10.22	10:15 – 11:45	AV	Osnovni pojmovi	A	O-335
11.10.22	14:15 – 15:45	AV	Osnovni pojmovi	A	O-334
13.10.22	10:15 – 11:45	P	Konveksna optimizacija bez ograničenja	Svi	O-335
18.10.22	14:15 – 15:45	AV	Konveksna optimizacija bez ograničenja	A	O-334
20.10.22	10:15 – 11:45	P	Jednodimenzionalna minimizacija	Svi	O-335
25.10.22	14:15 – 15:45	AV	Jednodimenzionalna minimizacija	A	O-334

27.10.22	10:15 – 11:45	P	1D heuristika	Svi	O-335
03.11.22	10:15 – 11:45	P	Newtonova metoda	Svi	O-335
08.11.22	12:15 – 13:45	AV	Newtonova metoda	A	O-334
10.11.22	10:15 – 11:45	P	Kvadratne forme	Svi	O-335
15.11.22	12:15 – 13:45	AV	Kvadratne forme	A	O-334
17.11.22	10:15 – 11:45	P	Metoda najbržeg spusta.	Svi	O-335
22.11.22	14:15 – 15:45		I kolokvij (optimizacija bez ograničenja)	Svi	O-334
29.11.22	12:15 – 13:45	AV	Metoda najbržeg spusta.	A	O-335
01.12.22	10:15 – 11:45	P	Nelinearni problem najmanjih kvadrata	Svi	O-335
06.12.22	12:15 – 13:45	AV	Nelinearni problem najmanjih kvadrata.	A	O-334
08.12.22	10:15 – 11:45	P	Metoda konjugiranih gradijenata	Svi	O-355
13.12.22	12:15 – 13:45	AV	Metoda konjugiranih gradijenata	A	O-334
15.12.22	10:15 – 11:45	P	Optimizacija s ograničenjima 1	Svi	O-355
20.12.22	12:15 – 13:45	AV	Dodatne metode bez ograničenja	A	O-334
10.01.23	12:15 – 13:45	P	Projekcijske metode, Kaznene funkcije	A	O-334
12.01.23	10:15 – 11:45	AV	Optimizacija s ograničenjima	Svi	O-355
17.01.23	12:15 – 13:45	P	Barijerne funkcije	A	O-334
19.01.23	10:15 – 11:45	AV	Kaznene funkcije	A	O-335
24.12.23	12:15 – 13:45	AV	Barijerne funkcije	A	O-334
26.01.23	10:15 – 11:45		II kolokvij	Svi	O-335
31.01.23	12:15 – 13:45		Popravne aktivnosti	Svi	O-363

*Moguća su manja odstupanja u realizaciji izvedbenog plana.

P – predavanja
 AV – auditorne vježbe
 VP – vježbe u praktikumu
 MV – metodičke vježbe
 S – seminari